

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at nedsætte en privatiseringskommission, der skal foretage en gennemgribende analyse af de helt og delvist selvstyrejede selskaber med henblik på at komme med anbefalinger til, hvilke af selskaberne man med fordel kan privatisere. Analysen skal forelægges Inatsisartut til EM 2017.

FremSAT af Demokratiit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Erhvervsudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, formand
Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraatit, næstformand
Inatsisartutmedlem Vivian Motzfeldt, Siumut
Inatsisartutmedlem Nikolaj Jeremiassen, Siumut
Inatsisartutmedlem Kelly Berthelsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 26. oktober 2016, under EM2016 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker med forslaget at pålægge Naalakkersuisut at nedsætte en privatiseringskommission. Målet for kommissionen skal være at komme med anbefalinger til, hvilke af de helt og delvist selvstyrejede selskaber der kan privatiseres.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Naalakkersuisut tilsluttede sig ved førstebehandlingen forslagsstillers tanker om, at en evt. privatisering af selvstyrejede selskaber skal ske efter nøje overvejelser. Naalakkersuisut anbefalede dog, at gribe tingene lidt anderledes an, hvorfor man fremsatte følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en redegørelse, der skal omfatte en analyse af de helt og delvist selvstyrejede selskaber, med henblik på selskabernes privatiseringspotentiale. Redegørelsen skal fremlægges senest til FM 2018.

Holdningen blandt ordførerne var delt, idet der dog ved forslaget 1. behandling tegnede sig et flertal for Naalakkersuisuts ændringsforslag. For forslaget blev det anført, at en evt. privatisering bør ske på et oplyst grundlag, jf. ændringsforslaget. Andre udtrykte generel støtte til en oplyst privatiseringsproces, dvs. både det oprindelige forslag og Naalakkersuisuts ændringsforslag. Imod forslaget blev det anført, at man ikke bør drøfte nedsættelse af en privatiseringskommission før man har drøftet privatisering mere generelt.

Udvalget skal om førstebehandlingen endvidere bemærke, at sambehandlingen af nærværende beslutningsforslag med punkt EM2016/143 vedr. nedsættelse af en produktivitetskommission, ikke forekommer hensigtsmæssig. Blot fordi begge beslutningsforslag omtaler nedsættelse af en ”kommission”, er det ikke ensbetydende med, at forslagene har et indhold, som det fagligt giver mening at sambehandle. Når forslag med så forskelligt indhold sambehandles, risikeres det let, at et eller flere af de samhandlede forslag ikke får den fornødne fokus, under behandlingen i Inatsisartut.

Udvalgets behandling af forslaget

Indledningsvis skal udvalget bemærke, at privatisering kan defineres som overføring af offentlig virksomhed til private. Salg af en offentligt ejet virksomhed til private investorer er den mest vidtgående form for privatisering. En mindre vidtgående form for privatisering forekommer, når produktionen af en vare flyttes fra den offentlige til den private sektor, f.eks. ved udlicitering, men således at det offentlige stadig fastlægger kravene til varen og evt. finansierer varen eller ydelsen.

Ofte sammenblandes begreberne ”privatisering” og ”liberalisering”. Liberalisering er at afvikle eller formindske offentlig regulering af et forretningsområde, f.eks. ved at åbne for konkurrence, hvor der tidligere har eksisteret et lovbestemt offentligt monopol. Privatisering er derimod – kort fortalt – at sælge en offentlig virksomhed til private, hvilket ikke nødvendigvis medfører en liberalisering af forretningsområdet.

Som argument for privatisering hævdes det ofte, at privat ejendomsret kan øge effektiviteten i produktionen. Samtidig vil salget give det offentlige et provenu, som kan anvendes til at nedsætte skatter eller nedbringe offentlig gæld. Om privatisering faktisk medfører øget effektivitet, afhænger bl.a. af, om den nye private virksomhed udsættes for konkurrence og dermed presses til at øge effektiviteten og reducere omkostningerne. Hvis et offentligt monopol erstattes af et privat monopol, er der ingen sikkerhed for, at forbrugerne får lavere

priser eller bedre ydelser, idet den nye private virksomhed antageligt vil udnytte sin monopolstilling.

Konkurrence er således en vigtig forudsætning for hensigtsmæssig privatisering og sætter dermed også grænser for, hvilke aktiviteter der med fordel kan overføres til den private sektor.

Forslagsstillers antagelser om, at offentlig produktion (gennemsnitligt) koster 30 procent mere end privat produktion bygger netop på en antagelse om, at der skal være tale om privat produktion på et konkurrencemarked. Det giver derfor efter udvalgets opfattelse ikke mening at opstille et generelt dogme om, at man lige så godt kan overlade produktion/service til et privat monopol på markeder, hvor der ikke er reel konkurrence. Dette er et af de væsentlige forhold, som skal belyses, før der kan tages beslutning om at privatisere selvstyrejede selskaber.

Udvalget noterer sig endvidere Naalakkersuisuts bemærkninger om, at det er vigtigt at vurdere hvert enkelt selskab særskilt ved vurderingen af eventuelle privatiseringspotentialer. Der er således stor forskel på f.eks. at sælge forædlede levnedsmiddelprodukter på verdensmarkedet og på at levere el og vand internt i Grønland.

Udvalget kan principielt tilslutte sig princippet om, at en evt. fremtidig privatisering af selvstyrejede selskaber kræver meget nøje overvejelser i hvert enkelt tilfælde. Udvalget ser i den forbindelse Naalakkersuisuts ændringsforslag, om fremlæggelse af en redegørelse, som et godt supplement til redegørelsen om selvstyrets aktieselskaber, som allerede afleveres til Inatsisartut årligt. Udvalget ser således gerne, at en redegørelse om selskabernes mulige privatiseringspotentialer integreres i selskabsredegørelsen, og at privatiseringsdelen ind i mellem opdateres eventuelt hvert andet år.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse. Udvalget har noteret sig, at forlagsstiller forventer, omkostningerne ved nedsættelse af en kommission vil kunne løbe op i ca. 2,4 mio. kr., dette med udgangspunkt i erfaringerne fra forsoningskommissionen. Naalakkersuisut har ikke oplyst, hvad det fremsatte ændringsforslag har af betydning for det forventede ressourceforbrug, men det er udvalgets forventning, at udarbejdelsen af en redegørelse vil kunne ske indenfor det nævnte beløb på 2,4 mio. kr. Dertil kommer omkostninger til den løbende opdatering af redegørelsen, hvilket forventes at kunne afholdes indenfor de afsatte bevillinger i det ressortansvarlige departement.

Udvalgets indstillinger

Et **enigt** udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til **vedtagelse**

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mimi Karlsen,
Formand

Justus Hansen
Næstformand

Vivian Motzfeldt

Nikolaj Jeremiassen

Kelly Berthelsen